

Grunnen bestaat nait

n verhoal ien t Grunnegers deur Be Kuipers

Ik zat n moal ien traain van Amsterdam noar Stad. Tegen mie over zat n man dij haile rit nog niks tegen mie zegd haar en ik nait tegen hom, omreden wie zaten ien n stiltecoupé en zaten baaiden wat te lezen. Hai las ien n dik bouk oet n tas mit nog veul meer bouken. Ik las wat ien n tidschrift. Hai zaag der wat soeterg oet, oetsakte kleren en t roege hoar tot ien nek. Ien zo'n stiltecoupé mag je gain dikke proat hebben ja en wie hillen ons din ook netjes aan dit veurschrift. Mor nou wie zo'n beetje tegen Zwolle wazzen, keek man tegen mie over eerst omstandeg te t roam oet en dou keek mie aan.

"Zo, wie binnen der hoast en din goan we der weer deur", zee e, stilte verbrekend.

Ik keek hom wat verwonderd aan. Dat e der hoast was dat kon ja, van wie reden net over IJsselbrug. Mor dat e der weer deur mos leek mie roar tou. Het was ja t mooiste weer van de wereld, mooi zunschien weer en lekkje warm. Dus wat nou: der deur...? Hai zaag mien verwondern zeker, van hai verdudelkte:

"Traain gait nait wieder..."

Nou was ik haaldaal verbiesterd. Was der n stremmen of n traainstoaken? Doar haar ik niks over heurd...

"Moak joe nait mor gain zörgen heur", zee e. "t Gait apmoal net as aans. Mor ik wol mor zeggen, wat ter nou komt is nait echt. De rest bestaat nait. Grunnen nait en Vraislaand en Drent ook nait."

Hm, zeker zo'n haalfmaal oet ain of aander gesticht dij nait gevaarlek is en doarom ien t lest van week noar hoes tou mag, docht ik. Ze kinnen wel ais lasteg wezen en ik nam mie veur mie der nait aan te steuren.

"Achter Zwolle is ales dichtplakt mit kranten, zeggen ze ja", ging kerel wieder. "Nou dat is ook zo. Nait echt mit kranten vanzulf. Mor wie goan doalek deur n onzichtboare grens en kommen zo van de werkelkhaid ien n denkbeeldege wereld."

"Dij kaalverproat heb ik nog nooit heurd", prommelde ik en ik docht, hai stapt ter zo wel oet ien Zwolle en din bin ik hom kwiet.

Mor dou wie weer te Zwolle oetreden, zat kerel nog aal tegen mie over.

"Ie mouten ook noar Stad?", vroug ik. t Vil mie traauwens nou pas op dat e Grunnegers prout.

"Joa, dat heurt bie joen en mien gedachtengoud. Zoas ik net aal zee, Grunnen bestaat nait ien t echt, mor allenneg ien onze gedachtenwereld. En dij is veur aal ons mensen geliek. Dat nuimen ze t kollektief onderbewuste." Hai zette n geleerd gezicht en keek mie gewichtig aan.

Traain ree net even veurbie Zwolle, over de Vecht. En verdold, t was net of ales ienains aans wer, of traain aans vuilde. t Ritme van roaden was aans. En hai schokte en trilde nait meer, net of e sweefde. Mensen prouten nait en ien boeten was ook aal gain mens te zain. Snelweg noar Hoogeveen was haaldaal leeg, gain auto of wat ook te zain. n Roare gewoarworden was dat. Zol dij sjarlefrans din geliek hebben? Ach, flaauwe kul, verbeeldens.

Noa n zetje vroug ik hom wat nitjend:

"Zo, dus volgens joe rie wie nou ien n nait bestoande wereld?",

"Ien zekere zin aal, ja", zee e hail eernsachteg. "Kiek, dizze wereld bestaat ien zeker opzicht netuurlek wel, mor din denkbeeldege, zeg mor."

Ik wis nog aal nait of e echt gek was of dat n haalfmale perfester was. Van hai kon iengewikkeld proaten zo, van ain kaant aal en van aanderkaant nait.

Traain roasde ien tied mor aal deur en stopte naargens meer. Intercity ja, docht ik, mor wie vlogen Meppel veurbie en zaten nou aal hoast bie Hoogeveen. t Was veur mien gevuil net of t aal harder ging.

"Ik bin hoogleroar ien de vergeliekende toawaitenschoppen", zee mien overbuurman ienains, zunder dat ik hom dat vroagd haar. "Ik heb n leerstoul op akkedemie ien Stad en ik bestudaaier

t Vrais en Saksische toalen en benoam t Grunnegers."

"Mor hou kinnen ie din t Grunnegers bestudaaiern?", raip ik verboasd, "as Grunnen nait bestaait."

"Heb ie wel ais echt Grunnegers proaten heurd din?", zee perfester der vot overhèn. "Nee dus... Ie kinnen wel mainen van aal, mor wie proaten echt haitied en overaal Nederlands heur. Zo gaauw wie boven Zwolle kommen, dénk wie dat we Grunnegers, Vrais, of Drents proaten. En aansom ook, as wie mor even te Grunnen oet binnen, proat we aal Nederlands. Wie denken dat zukswat ook mout, van aans verstoan aander mensen ons nait."

Wie reden net deur Azzen en stoven op Stad òf. Traain haar aal dij tied nog nait weer stopt. t Is dat e ien Stad nait wieder kin, aans zol ik mie ook nog benaauwd moaken...

"Mor wat bestudaaiern ie din wel, as t Grunnegers nait bestaait...", pebaaierte ik nog n moal. "t Grunnegers bestaait nait, dat waiten ie nou ook."

Hai boog hom noar mie tou.

"Mor wat ducht joe, as ie daarteg joar laank zeggen dat ie dizze toalen bestudaaiern en ie kommen der achter dat ze nait bestoan, wat mout je din? Din kin je toch nait zeggen dat t Grunnegers nait bestaait?"

Hai begunde aal zaachter te proaten.

"Nee, din goa je gewoon deur en doun net asof. En ik bin echt nait ainegste perfester dij hom mit verbeeldens, mit fictie bezegholdt heur..."

Ik zat mit mond vol tanden. Kerel was dus haillemaal nait gek. En aargens ook weer wel...

"Traauwens, dat studaaiern is nait haildaal veur niks west heur", zee e, nou weer wat haarder.

"De Grunneger literatuur is hail interessant."

"Grunneger literatuur?", studderde ik.

Ik haar nog nooit n Grunnegs bouk lezen. Ik hol aal nait van lezen en din ook nog ien dat stoense Grunnegers...

"Joa, mor dij bestaait aigelk óók nait. t Binnen apmoal oet t Nederlands en aander toalen ver-toalde bouken. En dij binnen vertoald deur mensen dij zeggen dat ze n Grunneger schriever of dichter binnen. En dij binnen ook joaren bezeg west om der achter te kommen dat t Grunnegers nait bestaait. Mor dij duurven doar nait veur oet te kommen."

Wie reden deur Hoaren en Metinitoren kwam al ien zicht. Ales leek weer hail gewoon. Traain ging nou ook langsoamer rieden.

"Ie mouten wel n haile knobbe kop wezen", zee ik. "Dat ie dat apmoal oet nkander holden kennen. Wat aal en wat nait bestaait..."

Ik was der nou haildaal òf en begreep ter niks meer van. Mor t leek mie aargens wel n mooie kerel.

"Ach ja", zee perfester en keek mie mild aan, "daarteg joar studaaiern op wat nait bestaait moakt ook hail wies. Hou meer je waiten dat je niks waiten, des te meer de geest komt lós veur t echte wezen van ale dingen."

Hai keek dreumerg te t glaas oet. Wie reden laangs Lodewiekstroat en t Herewegviaduct kwam der aan.

"Ie waiten wat t wezen van ale dingen is?", vroug ik hom onder iendruk en nijsgierig. t Wer nog interessant. Schane dat wie der zo oet mozzen.

Hai zee eerst n zetje niks, dou zee e langsoam:

"Ik...? Ach..., aigelk bin ik ook mor n schiengestalde... Ik spook hier ook mor wat rond..."

Hai knees vreemd tegen mie en keek gloazeg. En tot mien grode ontzetten wer e langsoam aal deurzichteger en woazeger en nog veur traain stil ston op t hoofdstoatsion was kerel oplöst! Vot, verswonden. Alderdeegs zien tas mit bouken was der nait meer.